

У неколико наврата на овом месту је писано о рушењу различитих објеката у Савамали током послеизборне ноћи 24. априла. Од тада је прошло пет месеци, а виновници криминалног рушења ни данас јавности нису познати, иако је председник владе казао у првој половини маја 2016. да је злодело обавио „комплетни идиот“, тј. да, како је казао месец дана доцније, иза њега „несумњиво“ стоје „највиши органи градске власти Београда“ и да ће „они за то сносити одговорност“.

Рушење различитих кућа и трговинско-услужних објеката било је противправно. Додуше, господар „комплетног идиота“ из „врха градске власти Београда“ сматра да сва незаконитост проистиче тек из чињенице да се бесправна делатност одвијала ноћу. Штавише, казао је да је требало један од три још увек неидентификована багера (као да су игле у пласти сена) дати и њему, па да он, јунак, на светлу дана „то ругло криминално склони(м)“.

Вишак страсти и брзоплети језик откривају налогодавца и његов једва прикривени интерес. Наиме, уговор о градњи „Београда на води“ с „инвеститором“ из Уједињених Арапских Емирата предвиђа да простор у Херцеговачкој треба рашчистити до 1. јуна, а то није било могуће до тада законито учинити. Отуда фантоми нису само мали већ и велики, а у коликој су мери идиоти, нека председник владе сам просуди.

Тужилаштво је, пак, обавезно да истражи кривично дело, а суд да осуди криминалце, па макар били из врха извршне власти. Ко није помислио након претходне реченице да аутор овог чланка није неизлечиво наиван?

У међувремену, широм Србије нико „ругла криминална“ не дира, већ их власт за багателу озакоњује, али баш јој ово савамалско смета. Тиме се грађани Србије стављају у неравноправан положај. Ако овдашњи судови то не препознају, неки други, на штету пореских обвезника у Србији, вероватно хоће.

Поменутом уговору се успротивила скоро сва архитектонска струка. Ради се како о естетском тако и о функционалном промашају. У друштвеном погледу, пак, протеривање досадашњих житеља Савамале, неретко негдашњих радника Железница Србије који су ту добили привремени, док им држава не обезбеди стални смештај (што се никада није догодило), у функцији је богаћења приватног инвеститора из УАЕ и центрификације, тј. насељавања припадника виших друштвених слојева у најлепши део града. Све то дубоко компромитује власти, како републике тако Београда – али још више њихове становнике, ако би то дозволили – јер охрабрује најодвратнију злоупотребу јавног простора у приватне сврхе.

Да ли је од овога битније да трећина Београда добије недостајаћу канализацију? За насељавање и уређивање 100 хектара савамалског тла порески обвезници су издвојили неких 11 милиона евра. Зар након тога, уместо што се власт претходно договорила с приватним инвеститором из УАЕ на основу међудржавног споразума, није требало расписати јавно надметање, уз пуно поштовање закона и Генералног урбанистичког плана (власт је наврат-нанос донела посебан закон за „Београд на води” и променила Генерални урбанистички план, јер није дозвољавао нарушавање амбијенталне целине градњом високих зграда и уништавањем зелених површина), најстрожих еколошких захтева, те културних и рекреативних потреба грађана? Овако, грађани плаћају оно што им не треба. Има се, може се.

„Београд на води” је забрањени град како за градску сиротињу, тако и за припаднике средњих слојева. Уместо њих, предвиђено је башкарење богаташа, кадрих да издвоје бар 2.640 евра по квадратном метру. С обзиром на то да је просечна плата у Србији око 375 евра, белодано је да од „Београда на води” (требало би да се изгради скоро два милиона квадратних километара) не може бити ништа, јер мало је у Србији богатуна. Отуда би и покрет „Не да(ви)мо Београд” могао ојачати, пошто припадници средње класе осећају потребу да спрече дугорочну штету. То је и најбитнија разлика између београдског и сингапурског примера (сличних по ауторитарним властодршцима и њиховој вери у неолиберална решења), на који би први да се угледа, јер потоњи је своје мегаломанске пројекте, у којима су битни и културни садржаји који овде нису планирани, наменио обогати средњој класи. Без ње неће бити ни „Београда на води”, пошто у уговору с арапским „инвеститором” стоји да ће се објекти градити онако како пристижу уплате за станове, уз обавезу да се макар пола предвиђеног уради за две, а све за три деценије.

Но, нићи ће колико претенциозни толико смешни фалусоидни кич-симбол града и једна огромна црква бесловесних потрошача, уз пар грдобних небодера. Достојанствени грађани не дозвољавају гажење сопственог права на град, али има ли достојанства у сиротим грађанима?

(Политика)